

צרפתי, הוא צריך לשמוע צרפתי, לספוג צרפתי, מוכרחים לתת לו עוד חצי שנה". תשובתו של אסף היתה: "כל ימי חיי לימדתי על סורא ופומבדיתא ולא עלה בדעתי לנסוע לסורא ופומבדיתא. בכל זאת אישור לי את התארכת. למדתי ב-Ecole de Chardre אבל את רוב הימים כיליתי בספריה האוטונית".

הספרייה הצלבנית בארץ התחילה לדלול לאט לאט. הורדנו את הספרים העיקריים מהר הצופים והוספנו עליהם. היום זוהי אחת הספריות הטובות ביותר בעולם בנושא מסעי הצלב. למולי נהגתי משני עולמות: כאשר קיצצו את התקציבים אמרו: פרט לארץ ישראל וליהדות, וכך על תקן של גוי נכנסתי גם לדבר הוה, והחברים עזרו. כשחזרתי ארצה הייתי אסיסטנט, אחר כך סגן דיקן. כל בני דורי עמדו בכל פעם כבני קושי. בהתחלה היו דרגות מדרך, מרצה ופרופסור, אחר כך הכניסו באמצע מרצה בכיר, אחר כך הכניסו באמצע פרופסור חבר. כולנו עברנו מכשולים במערכת, אבל התקדמנו. הדרשות או לא היו קטנות יותר מאשר היום. בכל ימי שהייתי באוניברסיטה היתה לי תמיכה מוחלטת מהאוניברסיטה, גם מהצד המינהלי וגם ספורי. שני המטרונים שלי היו בר וקבני. הם חינכו אותי ודאגו לי. קיבלתי בהשאלה ספרים מהספרייה האוטונית, למרות שהצטייה היתה לא להוציא ספרים מאולם הקריאה. האוניברסיטה העברית החזיקה אותי וגם קידמה אותי.

הביא נוסד באוניברסיטה בשנת 1949, והשאירה הגדולה או היתה לגמור את הביא ולקבל תעודה. כך נוצר קונפליקט בין הסטודנטים לבין המורים. המורים הוותיקים לא היו מוכנים לרדת מדרשות המ"א, ואילו הסטודנטים רצו תעודה. המשק התחיל להתפתח, וכאופן טבעי נדרשו דיפלומות.

לאט לאט האוניברסיטה הגיעה לידי איזון מסוים בתוכנית הלימודים. החוג להיסטוריה היה הראשון שפתח מסלול דו חוגי. היינו קבוצה של 4-6 מורים שקבעה את תוכנית הביא. זו היתה ועדת ההוראה של הפקולטה, והיו בה וירשובסקי, פוקס, רוטנשטריך, אייזנשטדט ואני. כתבנו 38 תוכניות לימודים. עבדנו כשלוש שנים, וכך נקבע הנוסח של הביא הקיים עד היום. בתקופה זו הצלחנו גם להפעיל את כל הפקולטה, כי כל תוכנית נדונה בישיבת הפקולטה. הכנסנו בחינות סיום, בחינות של סוף שנה, בחינות מעבר, חובת כתיבת עבודות. החוגים קבעו מה היא הוראה בהרצאה ומה הוא תרגיל.

ב-1949 שלחו אותי למריס לשישה חודשים. אז נתקלתי בפעם הראשונה בספרייה גדולה. באותה תקופה היה בארץ צנע. כתבתי לאשתי: "שלחי לי שוקולד כי את הצרפתי אי אפשר לאכול". אחרי חצי שנה ביקשתי מהאוניברסיטה הארכת. מוננסקי הלך למעני לפרופ' שמחה אסף, או רקטור האוניברסיטה העברית, ואמר לו: יתראה, פראוור עוסק בחומר

אירועים שהיו

וי בשבט תשי"ן (12.90)

הוצאתו של פרופ' מנחם צ' קדרי על "דחיפותו של סקר על העברות הספרותיות תחיה" במסגרת סדרת הרצאות במלאת מאה שנה לוועד הלשון העברית.

י"ח בשבט תשי"ן (13.90)

התכנסות לזכרו של פרופ' שלמה פינס ז"ל במלאת שלושים לפטירתו.

נשא דברים: פרופ' שמואל סמבורסקי, פרופ' אביעזר רביצקי, פרופ' נתן רוטנשטריך.

כ"ו בשבט תשי"ן (15.90)

הוצאתו של פרופ' ישראל דוסטובסקי על "עימות אנרגיה ותסיבה ואיך לצאת ממנו" במסגרת סדרת הרצאות מדע לנוער ע"ש עמוס דה-שליט ז"ל.

כ"ו בשבט תשי"ן (22.90)

הוצאת הזיכרון לפרופ' גרשם שלום ז"ל. ד"ר רחל אליאור הרצתה על הנושא: "בין 'תמששות הגשמיות' לבין 'אהבה בגשמיות' - הקיסוב בין התמיסה הרוחנית לבין המציאות החברתית בתוויה החסידית".

דברי הפתיחה בערב הזיכרון לפרופ' גרשם שלום ז"ל

כמעט שישים וחמש שנים הלפנו מאז שגרשם שלום השמיע את הרצאתו הראשונה באוניברסיטה העברית. את הנושא הגדיר בשאלה: האם חיבר רי משה די לאון את ספר הזהר?

בפתיחת המאמר סקר את התשובות שניתנו למניו. על אחדות אמר שדבריהם הם מקליפת נוגה, כלומר, תערובת האמת והטעות. הוא יצא איפוא לבדוק מחדש את פרטי השאלה, וסיים את מאמרו במלים: "רק השער פתוח והדרכים טרם יכוננו ופי יתן וירבו הסוללים אותן".

גרשם שלום הפיץ מציאות חוצת. הוא פתח שערים רבים הן בחקר המיסטיקה היהודית על כל סוגיה והן בכל תחומי המחשבה היהודית לדורותיה וההגות הדתית על מניה השונים בכלל. ציפיותיו לראות סוללי דרכים בחקר הקבלה והתנועות המיסטיות השונות נתמלאו מעבר למשוער. הוא לא גרס שכולם יחזקו אותו, אלא יום, יעץ ועודד, ולפיכך זכה להרבות גבולו בתלמידים ובתלמידי תלמידים שאינם משכיחים את תורת רבם בחיבוריהם ובמחקריהם.

אפרים א' אורבך

ח' באדר תשי"ן (5.90)

הוצאתו של פרופ' גדעון גולדנברג על "העברית כלשון שמיית חיה" במסגרת סדרת הרצאות במלאת מאה שנה לוועד הלשון העברית.

ס"ו באדר תשי"ן (12.90)

הוצאתו חברי המשלחת של הסכון ללימודי המזרח בלנינגרד.

פרופ' ב"ב פיטורובסקי הרצה על הנושא:

The Trans-Caucasian Culture of the Second Millennium B.C. and its Contacts with Neighbouring Countries

פרופ' א"מ דיאקונוף הרצה על הנושא:

The Problems of Comparative Studies of Afrasian Languages

י"ח באדר תשי"ן (15.90)

הוצאתו של פרופ' מיכאל רבין על "שימושי אקראיות בחישובים ובתקשורת" במסגרת סדרת הרצאות מדע לנוער ע"ש עמוס דה-שליט ז"ל.

א' בניסן תשי"ן (27.90)

הוצאתו של חבר האקדמיה פרופ' אלחנן הלפמן על "משבר החובות הבינלאומיים".

ח' בניסן תשי"ן (3.4.90)

הוצאת-אורח של פרופ' איתן קולברג על "אבן טאווס והספרות השיעית של ימי-תבניים".

כ"ד בניסן תשי"ן (19.4.90)

הוצאתו של פרופ' אהרן דותן על "האקדמית הלשון ותחיים" במסגרת סדרת הרצאות במלאת מאה שנה לוועד הלשון העברית.

כ"ח בניסן תשי"ן (23.4.90)

סימפוזיון יהודי-צרפתי בנושא: "דמויות מקראיות: הרמנטיקה יהודית ונוצרית".